

můj odpočinkový rok

OTTESSA MOSHFEGHOVÁ

když celý rok prospím,
probudím se šťastná?

Můj odpočinkový rok

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Otessa Moshfeghová
Můj odpočinkový rok – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

**můj
odpočinkový
rok**

můj OTTESSA MOSHFEGHOVÁ
odpočinkový
rok

Mladá fronta

Přeložila Jana Jašová

Lukeovi.
Mému jedinému. Jedinečnému.

*„Když jsi koumes, boháč, klikář,
zákony lidské snad ošídíš snáz.
Až na to, co duši tvé velí.
Až na to, co příroda káže.
To nikdo neseváže.
Ne, nikdo z nás...“*

Joni Mitchellová: „Vlk, který přežívá v Lindsey“
(z alba *Mingus*)

1

Kdykoli jsem se v noci nebo ve dne probudila, došourala jsem se až do osvětlené mramorové haly v přízemí a vydala se kolem našeho bloku do obchůdku, který měl otevřeno nonstop. Tam jsem si koupila dvě obří kafe se smetanou, každé se šesti cukry. První jsem do sebe obrátila ještě ve výtahu cestou zpátky do bytu. Druhé jsem pak pomalu popíjela při sjíždění filmů, přikusovala k němu krekry ve tvaru zvířátek a taky zobala antidepressiva a prášky na spaní – trazodone, ambien a nembutal –, dokud se mi zase nepovedlo usnout. Tímhle způsobem jsem ztratila pojem o čase. Míjely dny. Míjely týdny. Uběhlo pár měsíců. Když jsem si tu a tam vzpomněla, že bych asi měla i něco sníst, objednala jsem si thajské jídlo s donáškou z restaurace odnaproti nebo tuňákový salát z jídelny na První avenue. Po probuzení jsem nacházela vzkazy v hlasové schránce mobilu. Potvrzovaly termíny návštěv v kadeřnictví nebo v kosmetických salonech, které jsem si v polospánku objednala. Vždycky jsem tam volala zpátky, abych návštěvu zrušila. A stálo mě to hrozně přemáhání, protože s lidmi mluvím nerada.

Na začátku toho období jsem si jednou týdně nechávala odvézt špinavé prádlo a dovézt čisté. Šustot potrhaných igelitových pytlů v průvanu, který se ke mně hnal od oken obývacího pokoje, mě pokaždé uklidňoval, a když jsem tak podřimovala na pohovce, ráda jsem čichala tu čerstvou vůni. Pak se ukázalo, že je pro mě čím dál namáhavější sbírat všechny ty našpiněné věci a cpát je do pytle. Hukot domácí pračky a sušičky mě zase rušil

ze spaní. A tak jsem použité kalhotky začala vyhazovat. Stejně mi všechny připomínaly Trevora. Zpočátku mi taky poštou chodily balíčky s nevkusným spodním prádlem z Victoria's Secret: temně rudá nebo limetkově zelená lehounká tanga, kombiné i noční košile, každý kousek úhledně zatavený v průhledném sáčku. Strkala jsem je nerozbalené do prádelníku a chodila naostro. Občas dorazil i balíček z Barneys nebo od Sakse s pánskými pyžamy nebo jiným oblečením, které jsem si snad ani nemohla objednat já: kašmírové ponožky, trička s potiskem, značkové džíny.

Sprchovala jsem se maximálně jednou týdně. Přestala jsem si upravovat obočí pinzetou a odbarvovat si vlasy, natož abych si je kartáčovala. Nemazala jsem se krémy, vykašlala se na peeling. Neholila jsem se. Z bytu jsem beztak vycházela jen zřídka. Platby se mi z účtu odesílaly automaticky. Na rok dopředu jsem zaplatila daň z nemovitosti za svůj byt i za dům svých zesnulých rodičů na severu. Nájemné od rodiny, která tam teď bydlela, mi naskakovalo na konto spolehlivě měsíc co měsíc. Podpora v nezaměstnanosti chodila, pokud jsem jednou týdně zavolala na úřad práce a stiskla jedničku jako „ano“ na robotický dotaz, jestli si svědomitě hledám nové místo. Tyhle peníze mi stačily na doplatky za všechny předepsané léky i na útratu ve večerce. A navrch jsem vlastnila nějaké cenné papíry. Finanční poradce nebožtíka táty na portfolio dohlížel a posílal mi čtvrtletní výpisy, které jsem nikdy nekontrolovala. Navíc jsem měla slušné úspory – vystačila bych si s nimi pár let, kdybych si moc nevyskakovala – a banka mi díky tomu poskytovala vysoký kredit na Visa kartě. Takže kvůli penězům jsem si vrásky nedělala.

„Hibernovat“, jak nejlíp to šlo, jsem začala v polovině června 2000. Bylo mi šestadvacet. Škvírami v polámaných žaluziích jsem tu a tam pozorovala, jak venku umírá léto a jak se dovnitř derou chlad a šed' podzimu. Svalstvo mi ochabovalo. Povlečení na posteli žloutlo, přestože jsem povětšinou spala před televizí

na pohovce z nóbl řetězce Pottery Barn. Byla modrobíle pruho-
vaná, prosezená a posetá skvrnami od kafe a potu.

Pokud jsem zrovna byla vzhůru, zmohla jsem se leda na sledování filmů na videu. Na televizní pořady bych se dívat nedokázala. Zvláště ze začátku mě ta změť událostí hrozně rozrušovala, a tak jsem posedle tiskla ovladač, mračila se na jednotlivé kanály a nervovala se tím, co vidím. Nezvládala jsem to. Jediné snesitelné zprávy v mých očích představovaly senzacechtivé titulky místních plátek, které prodávali chlápci ve večerce. Než jsem zaplatila kafe, vždycky jsem je zběžně přejela pohledem. Kandidáti na prezidenta: Bush versus Gore. Umřel jakýsi hlavoun, unesli něčí dítě, senátor zpronevěřil peníze, slavný sportovec zahýbá těhotné manželce. V New Yorku se toho dělo hodně – tady se věčně něco děje –, jenže nic z toho se mě netýkalo. V tom spočívá nádhera spánku: skutečnost zničehonic poodstoupila do pozadí a míhala se mi v myšlenkách stejně nahodile jako filmy či sny. Rázem bylo tak snadné přehlížet věci, které na mě neměly nejmenší vliv. Stávkující zaměstnanci metra. Hurikán pustošící město. Na ničem z toho mi nezáleželo. Mohli by si klidně přiletět mimozemšťani nebo hejna kobylek, a já bych si toho třeba i všimla, ale hlavu bych si s tím nelámala.

Když jsem potřebovala další léky, zašla jsem o tři bloky dál, do samoobsluhy s lékárnou Rite Aid. To vždycky bývala ošemetná výprava. Na chodníku První avenue se ve mně všechno svíralo. Cítila jsem se jako novorozeně: vzduch mě bolel, světlo píchalo, podrobnosti venkovního světa mi připadaly křiklavé a nepřátelské. Jedině ve dnech, kdy jsem podnikala tyhle výpravy, jsem si vypomáhala alkoholem – dala jsem si panáka vodky pokaždé, než jsem vyšla ven a procházela podél všech těch bister, kaváren a obchodů, kam jsem chodívala, když jsem ještě byla vzhůru a předstírala, že žiju. Ostatní pochůzky jsem důsledně omezovala na okolí našeho bloku.

Ve večerce dělali samí mladí Egypťani. Kromě psychiatricky doktorky Tuttleové, kamarádky Revy a vrátného v našem

domě jsem pravidelně vídala jen je. Byli docela pohlední, zvlášť někteří. Vynikali ostrými rysy, mužnými čely a obočím ve tvaru housenek. Oči jako by si do jednoho zvýrazňovali linkami. Muselo se jich v tom krámku střídat tak šest – nejspíš bratři nebo bratrance. Odrazoval mě pouze jejich styl. Nosili mikiny s logy fotbalových klubů, kožené motorkářské bundy a zlaté řetízky s křížky, v rádiu měli vytrvale naladěnou místní stanici Z100. Smysl pro humor jim byl úplně cizí. Když jsem se sem přistěhovala, zkoušeli se mnou flirtovat, až mi to lezlo na nervy. Teprve když jsem se do jejich večerky začala šourat uprostřed noci s ospalky v očích a zaschlými slinami v koutcích úst, přestali usilovat o mou pozornost.

„Tady něco máte,“ sdělil mi jednou ráno zdejší prodavač a dlouhými hnědými prsty ukázal směrem k mé bradě. Odbyla jsem to mávnutím ruky. Později se ukázalo, že mi tam zaschla zubní pasta.

Když se ze mě za pár měsíců stala jejich pravidelná, ale soustavně rozespálá zákaznice, začali mě oslovovat „madam“, a pokud jsem chtěla kusovku (což se mi stávalo často), ochotně si ode mě brali padesáticenty. Mohla jsem si pro tu kávu dojít na spoustu jiných míst, jenže mně se v téhle večerce líbilo. Byla blízko, kafe tu dělali pořád stejně mizerné a taky jsem u pultu nemusela potkávat nikoho, kdo by si sem chodil pro briošku nebo latté bez pěny. Nemotaly se tu žádné usmrkané děti ani švédské chůvy. Žádní nanicovatí kravaťáci ani randící pářečky. Tenhle obchůdek využívala dělnická třída: vrátní, doručovatelé, řemeslníci, číšníci, hospodyně. Vzduch tu byl trvale prosycený vůní laciných saponátů a slabým pachem plísně. Mohla jsem se spolehnout na místní zadýchaný mrazák plný zmrzliny, nanuků a plastových kelímků s ledovou tříští. Udržované plexisklové vitríny nad pultem neochvějně nabízely žvýkačky a sladkosti. Zdejší zboží bylo neměnné: krabičky cigaret vyrovnané jako vojáčky při raportu, ruličky stíracích losů, dvanáct různých značek stolní vody, pivo, sendviče, masové konzervy, balená

šunka a sýry, které si jakživ nikdo nekoupil, tác se zatuchlými portugalskými rohlíky, košík v plastu baleného ovoce i celá jedna stěna časopisů, jimž jsem se kromě titulků vyhýbala. Snažila jsem se držet dál od všeho, co by mohlo stimulovat můj intelekt, zažehnout ve mně žárlivost nebo vzbudit úzkost. Procházela jsem kolem toho čtiva s hlavou sklopenou.

Čas od času se u mě v bytě objevila Reva s lahví vína a trvala na tom, že mi bude dělat společnost. Matka jí umírala na rakovinu, a proto – vedle řady dalších důvodů – jsem se s ní nechtěla vídat.

„Tys zapoměla, že přijdu?“ podivovala se ve dveřích a promýkla se kolem mě do obýváku. Rozsvítila. „Dohodly jsme se přece včera večer, pamatuješ?“

Obvykle jsem jí volala, když na mě začal zabírat ambien, solfoton nebo podobné pilulky. Údajně jsem si vždycky chtěla povídat jen o Harrisonu Fordovi nebo o Whoopi Goldbergové, jenže to jí nijak nevadilo. „Včera jsi mi odvyprávěla celou zápletku *48 hodin v Paříži*. A o tý scéně, kde jedou v autě s kokainem, jsi mlela pořád dokola.“

„Emmanuelle Seignerová je v tom filmu fantastická.“

„Jo, přesně tohle jsi včera taky říkala.“

Vždycky když se Reva ocitla u mě na prahu, cítila jsem úlevu a současně podráždění, asi jako když člověka někdo vyruší v páchání sebevraždy. Ne že bych to chtěla skoncovat – vlastně jsem usilovala o pravý opak. Chápala jsem tuhle hibernaci jako sebezáchovný mechanismus v přesvědčení, že mi zachrání život.

„Tak šup do sprchy,“ zavelela návštěva vždycky cestou do kuchyně. „Vynesu pak odpadky.“

Měla jsem Revu na nějaké hlubší rovině ráda, ale už mi na ní všechno vadilo. Kamarádily jsme se spolu od vysoké – dost dlouho na to, aby nás spojovala už jediné naše minulost, propletenec zatrpklostí, vzpomínek, žárlivých scén, vykrucování se a šatů, které jsem jí kdysi půjčila pod podmínkou, že mi je vrátí vyčištěné, ale nestalo se. Pracovala jako sekretářka v pojišťovací

společnosti v centru města. Byla jedináček, blázen do cvičení, na krku měla rudé mateřské znamínko ve tvaru Floridy a neustále převalovala v puse žvýkačku, což jí vyneslo namožené čelisti a skořicově-jablečný dech. Zvesela prosvištěla mým bytem, uvelebila se na područce křesla, okomentovala nepořádek, prohlásila, že jsem určitě zase zhubla, postěžovala si na práci a po každém doušku si do sklenice dolévala další víno.

„Nikdo nechápe, jaký to pro mě je,“ huderla. „Čekají ode mě, že budu v jednom kuse skvěle naložená. A navíc se ti debilové chovají ke všem podřízeněm jako k hovnu. A já se na ně mám culit a vypadat hezky a posílat jim faxy? Ať se laskavě narvou do hajzlu a spláchnou. Ať zplešatěj a smažej se v pekle.“

Začala si se svým šéfem Kenem, ženáčem ve středním věku s děckem na krku. Připouštěla, že je jím úplně posedlá, a přesto se přede mnou pokoušela tajit, že už spolu šukají. Jednou mi předvedla jeho fotku ve firemní ročence: dlouhán, široká ramena, bílá košile, modrá kravata a obličej tak nepopsatelně nudný, jako kdyby ho rodiče odlili z plastu. Jenže Reva mívala slabost pro starší pány, tak jako já. Kluci v našem věku byli podle ní moc únavní, hrozně oddaní a nejistí. Jejím výhradám jsem rozuměla, přestože sama jsem se zatím s nikým takovým nespustila. Všichni mí dosavadní chlapi, mladí i ti starší, byli chladní a odtažití.

„To proto, že seš sama jako psí čumák,“ nadhodila. „Vrána k vráně sedá.“

Jako kamarádka byla Reva malicherná, láskyplná a nejistá, ale dovedla být taky pořádná tajnůstkářka a sem tam i pěkně blahosklonná. Nedokázala – nebo prostě *nemínila* – pochopit, proč se mi chce pořád jen spát. Donekonečna mi máchala čenich ve vysokých mravních zásadách, které zastávala, a vyčítala mi veškeré zlozvyky, které jsem si v průběhu let osvojila. Bez ustání brebentila o tom, jak si musím „sníst, co jsem si nadrobila“. To léto, kdy jsem začala spát první ligu, mě peskovala, že „plýtvám“ svou figurou, místo abych ji vystavovala v bikinách.

A taky: „Kouření zabíjí.“ „Měla bys víc chodit na vzduch.“ „Jíš dost bílkovin?“ A tak dále.

„Revo, nejsem mimino.“

„Mám o tebe strach. Protože mi na tobě záleží. Protože tě mám ráda,“ tvrdila.

Od toho dne v prváku, kdy jsme se seznámily, se slůvkem nepřiznala k žádným byt' jen vzdáleně „hříšným“ touhám. Ovšem ne že by byla dokonalá. „Žádná svěťice“ – tak by to shrnula máma. Léta jsem tušila, že se kamarádím s bulimičkou. Že tahle holka masturbuje s elektrickým masážním strojkem, protože by se styděla koupit si v sexshopu normální vibrátor. Věděla jsem, že se kvůli škole zadlužila a léta ždíme kreditky na maximum. Že v obchodě se zdravou výživou poblíž svého bytu na Upper West Side krade testovací vzorky z regálů s drogerií. Na spoustě věcí z její nacpané obří kosmetické tašky, kterou s sebou všude vláčela, jsem zahlédla samolepky TESTER. Nechala se ovládat marnivostí a touhou po lepším společenském postavení, což ostatně nebylo na Manhattanu nic tak výjimečného, jenže zrovna u ní mě tohle zoufalství obzvlášť dráždilo. Jak si potom člověk může vážít její inteligence? Byla tak posedlá značkovým zbožím, tolik se snažila přizpůsobit se a „zapadnout“. Podnikala pravidelné výpravy do Chinatownu na výprodeje luxusních kabelek. Jednou mi dala k Vánocům peněženku Dooney & Bourke. A sehnala nám i imitace klíčenek Coach.

Ironií osudu byla Revina snaha vypadat na úrovni zároveň její největší společenskou slabinou. „Nucená elegance není elegance,“ snažila jsem se jí jednou vysvětlit. „Šarm není jako účes. Buď ho máš, nebo ne. Čím víc se snažíš vypadat stylově, tím laciněji působíš.“ Nic ji neuráželo víc než přirozená krása, kterou mi osud dopřál. Když jsme se spolu jednou dívaly na videu na sladák *Před úsvitem*, zeptala se mě: „Víš, že Julie Delpyová je feministka? Možná proto není hubenější. Kdyby byla Američanka, nikdy by neprošla castingem. Všimla sis, jak má rozměklý paže? Něco takovýho se u nás netoleruje. Špeky

na rukou jsou v týhle zemi hotovej balvan na krku. Jako když neuděláš dobře maturitu. Když máš míň než čtrnáct set bodů, nikdo se s tebou nebaví.“

„Připadáš si šťastnější jen proto, že Julie Delpyová má oplácaný ruce?“

„Ne,“ odpověděla po chvilce přemýšlení. „Štěstím bych to nenazvala. Spíš *uspokojením*.“

Závist bylo dost možná to jediné, co se přede mnou Reva nesnažila tajit. Kdykoli jsem jí během našeho kamarádství vyprávěla, že mě potkalo něco dobrého, zakňourala: „To není fér.“ Opakovala to tak přesvědčivě, až se z toho stala taková naše průpovídka, cosi jako reklamní znělka, kterou unyle pronášela při každé vhodné příležitosti. Bezděčná reakce na moje dobré známky, na nový odstín rtěnky, na poslední nanuk z mrazáku, na drahý sestřih ze salonu. „To není fér.“ A já křížila prsty a nastavovala je mezi nás v předstírané snaze zamezit případnému uřknutí. Jednou jsem se jí zeptala, jestli její žárlivost souvisí s tím, že je Židovka, a jestli mám podle ní jako bílá protestantka život jednodušší.

„Můj původ s tím nijak nesouvisí,“ opáčila tehdy. Bylo to v čase kolem promoce, kdy jsem se dostala na seznam premiantů navzdory tomu, že jsem ve druháku zazdila půlku přednášek, zatímco Reva testy podělala. „To všechno proto, že jsem tlustá.“ Ani omylem. Ve skutečnosti byla moc hezká.

„Kéž by ses o sebe líp starala,“ prohodila při jedné z těch návštěv u mě v bytě, když jsem zase napůl klimbala. „Já to za tebe dělat nemůžu, pochop. A co se ti tak líbí na Whoopi Goldbergový? Vždyť ani není kdovíjak vtipná. Musíš se koukat na filmy, co tě povzbudí, třeba na špiona Austina Powerse. Nebo na něco s Julií Robertsovou a Hughem Grantem. Najednou seš jako Winona Ryderová z *Narušení*. Jenže ty vypadáš spíš jako Angelina Jolie. Ta tam hraje blondýnku.“

Starost o mé duševní zdraví vyjadřovala obvykle takhle. A ke všemu se jí nezamlouvalo, že jsem „na práškách“.

„Vážně bys na ty léky neměla pít,“ prohlásila a obrátila do sebe zbytek lahve. Přitom jsem si toho vína ani nelízla. Když jsme chodily na vysokou, spatřovala ve vymetání barů něco jako „chození na terapii“. Koktejl whisky sour do sebe klopila na ex a vykládala, že si tím udržuje vysoký stupeň tolerance. Nejspíš už tenkrát by se o ní dalo říct, že je alkoholička. S tou závislostí na práškách ale měla pravdu. Brala jsem jich víc než deset denně. Říkala jsem si ale, že mám všechno pod kontrolou. Bylo to celé úplně legitimní. Prostě jsem jen chtěla pořádku spát. Měla jsem plán.

„Nejsem žádná feťačka,“ bránila jsem se. „Jenom si dávám načas pauzu. Tohle prostě bude můj odpočinkový rok.“

„Ty se máš,“ odsekla. „Ani mně by nevadilo se načas na všechno vykašlat, akorát koukat na filmy a celý dny pochrupovat, ale nestěžuju si. Já si takovej luxus dovolit nemůžu.“ V opilosti zvedla nohy na konferenční stolek, shodila z něj moje špinavé oblečení i neotevřenou poštu a začala mlít o Kenovi. Líčila mi poslední díl jejich telenovely *Romance z kanclu*. Chlubila se, co zábavného podnikne o víkendu, pak zafňukala, že porušila poslední dietu a musí dít ve fitku, aby to vynahradila. A nakonec se rozbředla kvůli matce. „Už si s ní nemůžu povídat tak jako dřív. Je mi z toho hrozně smutno. Připadám si tak opuštěná. Jsem tak... tak příšerně sama.“

„Všichni jsme sami, Revo,“ namítla jsem. To se ví. Ona je sama. Já jsem sama. Lepší útěchu jsem jí poskytnout nedovedla.

„Chápu, že se u mámy musím připravit na nejhorší. Prognóza není dobrá. A to ani netuším, jestli mi doktoři o jejím stavu řekli všechno. Jsem z toho tak zoufalá. Prostě bych chtěla mít někoho, kdo by mě teďka objal, víš? Přijde ti to hodně ubohý?“

„Potřebovala bys to,“ přikývla jsem. „Zní to zoufale.“

„A ke všemu ten Ken. Já to prostě nezvládám. Než zůstat úplně sama, to se radši zabiju.“

„Aspoň máš na vybranou.“

Když jsem cítila, že bych snesla pár soust, objednaly jsme si saláty od Thajců a koukaly na filmy na placeném kanále. Ve skutečnosti jsem si mnohem radši pouštěla svoje videokazety, ale Reva pokaždé prahla po novinkách, co jsou „populární“ a „údajně dobrý“. Byla náležitě pyšná na to, že se vyzná v současné popkultuře. Vždycky znala aktuální drby o celebritách a řídila se nejnovějšími módními trendy. Já na to kašlala, kdežto ona četla *Cosmopolitan* a sledovala *Sex ve městě*. Byla hodně soutěživá, pokud šlo o vzhled a „životní moudrost“. Její závist působila vždycky povýšeně. Ve srovnání se mnou jí život „nenadělil tolik výhod“ a svým způsobem měla pravdu: já vypadala jako modelka a měla jsem peníze, které jsem si nevydělala vlastním přičiněním, nosila nepadělané značkové oblečení a jako hlavní obor jsem vystudovala dějiny umění, takže jsem byla „kultivovaná“, zatímco Reva pocházela z Long Islandu, na žebříčku půvabu byla tak osmička z desítky, což podle ní byla pouhá „newyorská trojka“, a měla diplom z ekonomie. „Obor pro krupany z Asie,“ škaredila se.

Bydlela na opačném konci města v třípatrovém činžáku bez výtahu, kde to páchlo jako zpoceně tepláky okořeněné olejem z hranolků, dezinfekcí a třetířadou voňavkou. Dala mi sice od toho bytu náhradní klíče, hned jak se nastěhovala, ale já tam za pět let byla jen dvakrát. Daleko radši ona navštěvovala mě. Nejspíš se jí zamlouvalo, když ji náš vrátný v hale zdravil jako starou známou, když se mohla svézt přepychovým výtahem se zlatými tlačítky a pozorovat, jak si všeho toho luxusu nevážím. Nevím, co to s ní bylo. Nedokázala jsem se jí zbavit. Zbožňovala mě, ale taky mě nenáviděla. Můj boj s utrpením vnímala jako krutou parodii na vlastní neštěstí. Já si samotu a bezcílnost vybrala, kdežto ona vzdor vší dřině nezískala, po čem její srdce tolik prahlo. Neměla manžela, děti ani zářnou kariéru. Takže když jsem začala soustavně spát, nejspíš čerpala nemalé zadosťučinění z pohledu na to, jak se měním v lenivou povalečku, jelikož léta doufala, že přesně tohle mě nemine. Nebavilo mě

s ní ustavičně soupeřit, ale štvalo mě to ze zásady, a tak jsme se hádaly. Tak to asi chodí, když má holka sestru – někoho, kdo ji má rád natolik, aby ji dokázal upozornit i na nedostatky. I když u mě byla o víkendu a zdržela se až do večera, odmítala v mém bytě přespat. Ne že bych to po ní chtěla, ale vždycky kolem toho dělala drama, jako by najednou měla spoustu povinností, které člověk jako já ani trochu nechápe.

Jednou takhle pozdě jsem si ji vyfotila polaroidem a strčila si ten snímek za rám zrcadla v obýváku. Reva si to vyložila jako láskyplné gesto, zato mně ta fotka měla ve skutečnosti připomínat, jak mizivou radost mám z její přítomnosti. To všechno pro případ, že by mě později, až zase budu pod vlivem léků, napadlo jí zavolat.

„Půjčím ti svoje cédéčka na posilování sebedůvěry,“ nabízela se, když jsem jí naznačila, že si s něčím dělám starosti nebo mám z něčeho strach.

Byla zatížená na motivační publikace a semináře, při kterých se obvykle smíchá nějaká nová dietní metoda s péčí o rozvoj osobnosti nebo s technikami, jak navázat úspěšný vztah, a prodá se to jako systém, který „naučí mladé ženy plně využít svého potenciálu“. Co pár týdnů objevila nějaký nový životní model a já pak musela poslouchat, jak pro něj horuje. „Nauč se vycítit, kdy jsi unavená,“ radila mi jednou. „Spousta žen se dneska moc vyčerpává.“ Spásné tipy z příručky *Využijte svůj den na maximum* zahrnovaly například rady, jak si v neděli večer nachystat oblečení na celý pracovní týden dopředu.

„Tak se aspoň po ránu nebudeš zdržovat váháním.“

Bytostně jsem nesnášela, když vedla tyhle řeči.

„Výraž si se mnou do Saints. Pořádají tam dámskou jízdu. Až do jedenácti pití pro holky zdarma. Hned se ti udělá daleko líp.“ Uměla mistrovsky propojovat životní moudra se sebestpitomější záminkou, proč se zlískat do němoty.

„Necítím se na to, abych šla mezi lidi, Revo,“ odpověděla jsem.

Zadívala se na svoje prstýnky a chvíli si s nimi pohrávala, poškrábala se na krku a pak sklopila oči k podlaze.

„Chybíš mi,“ pronesla trochu pisklavě. Zřejmě doufala, že mi to pronikne až do srdce přes všechn ten nembatal, co jsem od rána spolykala.

„Nejspíš už bychom se neměly kamarádit,“ navrhla jsem a natáhla se na pohovku. „Když o tom tak uvažuju, nevidím žádný důvod, proč to prodlužovat.“

Chvíli tam jen tak seděla a mnula si dlaně o stehna. Po pár minutách mlčení ke mně vzhlédla a přitiskla si prst pod nos, což dělala vždycky, když jí bylo do breku. Jako by si hrála na Hitlera. Přetáhla jsem si svetr přes hlavu, zařala zuby a snažila se nerozesmát, zatímco ona posmrkávala, kňourala a pokoušela se uklidnit.

„Jsem tvoje nejlepší kamarádka,“ řekla plačtivě. „Nemůžeš mě jen tak odstříhnout. Ty se chceš zničit.“

Shrnula jsem svetr z hlavy, abych mohla nasát dým z cigarety. Reva si odehnala kouř od obličeje a předstírala, že kašle. Pak se ke mně obrátila ve snaze opevnit se tím, že s nepřitelem naváže oční kontakt. Z jejího pohledu číselo hrůza. Jako by zírala do černé jámy, kam může každou chvíli spadnout.

„Já se aspoň snažím změnit a jít za tím, co chci,“ prohlásila. „Co ty chceš od života? Kromě spaní?“

Tenhle sarkasmus jsem se rozhodla ignorovat.

„Chtěla jsem se stát malířkou, ale nemám ani špetku talentu.“

„A ten je na to potřeba?“

To byla možná nejchytřejší věta, jakou kdy vyslovila.

„Jo.“

Vstala, přeřapkala na jehlách po podlaze a tiše za sebou zavřela. Hodila jsem do sebe pár xanaxů, zajedla je sušenkami a zírala na zkrabacený potah na prázdném křesle. Pak jsem vstala, pustila si *Zelený svět* a tak napůl jsem ho sledovala, zatímco jsem podřimovala na pohovce.